

[I: Göteborgsposten, 23 oktober 2020](#)

<https://www.gp.se/debatt/oacceptabelt-att-inte-vidta-kraft%C3%A5tg%C3%A4rder-n%C3%A4r-smittan-nu-%C3%B6kar-1.36011904>

Oacceptabelt att inte vidta kraftåtgärder när smittan nu ökar

I höst sveper en andra covid-19-våg fram över Europa, och många länder har infört drastiska restriktioner. Kanske befinner även vi oss redan i början av en större smittvåg. Den snabba ökningen i påvisade fall, och ökningen av antalet intensivvårdade patienter indikerar detta. Vi måste därför agera nu. Regeringen bör först skyndsamt ta itu med de omedelbara hoten och inte minska restriktionerna. Man måste sedan påbörja en konstruktiv diskussion om en långsiktig och hållbar strategi. Denna bör följa WHO's etiska kodex: vara transparent, inkluderande, konsekvent och ansvarsutkrävande.

Regeringen och Folkhälsomyndigheten delgav oss aldrig tydligt sin strategi i våras. Avsikten sades vara att ”platta till smitto-kurvan” för att inte sjuk-och hälsovården skulle bli överbelastad, samtidigt som man skulle skydda de äldre och övriga riskgrupper. Flockimmunitet sades inte ha varit målet. Samtidigt går det inte att bortse från att sättet smittbekämpningen tillämpades i Sverige de facto kännetecknades av en strävan efter flockimmunitet genom naturlig infektion. Detta har också bekräftats av flera utlämnade interna e-mail mellan företrädare för FHM och anlidade experter.

Således hade vi ingen tidig nedstängning som de andra nordiska länderna, man tillät inresor från länder med hög smittspridning, införde liberala regler för restauranger och nattklubbar, beaktade inte asymtomatisk spridning, tillämpade aldrig WHO:s karantänsregler, dröjde med att införa testning och försvårade för smittskyddsläkarna att kontaktspara. I praxis har man tillämpat en flockimmunitetsstrategi i kombination med rekommendationer för fysisk distansering och mötesbegränsningar.

Under alla omständigheter har strategin inte lyckats. Människor har dött i långt högre grad här än i våra grannländer. Endast genom att underlåta att behandla många sjuka över 80 år i respirator har man klarat intensivvården. Andra följder är att många sjuksköterskor nu säger upp sig, operationsköer på runt 185 000 operationer har uppstått och uppskjutna kontroller av allvarliga sjukdomar måste betas av framöver. Den psykiska ohälsan ökar. Enligt SVT:s beräkningar lider minst 25 000 av långtids-covid.

Endast genom att underlåta att behandla många sjuka över 80 år i respirator har man klarat intensivvården

Och hur blev det då med immuniteten? I Stockholm fann man att cirka 12 procent var antikroppspositiva i slutet av juni. I resten av landet var siffran 6 till 7 procent.

Antalet fall ökar nu igen, och vi befinner oss vid ett vägskal. Regeringen har delvis vidtagit åtgärder i rätt riktning. Man har infört restriktioner för nattklubbar. Testningskapaciteten har ökats drastiskt och man har infört en begränsad familjekarantän, men allt sker långsamt. Samtidigt, och i motsatt riktning, har man höjt taket för hur många människor som kan

samlas, och tagit bort begränsningarna för äldre över 70 år, som nu alltså ska utsättas för samma risk för smitta som den övriga befolkningen. Smittan ökar, ändå släpper man på restriktioner.

Regeringen borde i stället sedan länge ha genomfört ett flertal vetenskapligt och internationellt accepterade rekommendationer:

- Vi måste använda ansiktsmasker i affärer och i kollektivtrafiken.
- Ansiktsmasker måste bli rutin inom all sjuk-och äldrevård.
- Regeringen måste förbättra rapporteringen så att folk i detalj får veta infektionstalen i alla kommuner och distrikt i landet för att själva kunna vidta försiktighetsåtgärder.
- Vi bör regionalt införa anpassade regler för uppföljning och testning och i hela landet byta tillbaka från den patientcentrerade kontaktspårningen till den aktiva smitt- och kontaktspårning smittskyddslagen anger och bilda större smittspårningsteam, så att små smitthärdar och klusterbildningar kan kontrolleras i tid.
- Man måste behålla de gamla rekommendationerna för de äldre över 70 år och de som tillhör riskgrupperna att ta det försiktigt åtminstone tills vi fått ett vaccin
- Vi bör införa liknande karantänsregler för hushållskontakter till smittade, och för inresande, som de andra nordiska länderna.

På så sätt kan vi samordna Sveriges strategi med övriga Norden och EU-länderna och till slut även följa den framväxande europeiska kontrollplanen.

Vi måste också inleda en konstruktiv diskussion i samhället där vi alla tillsammans diskuterar vilken strategi som tjänar allas bästa i den nya situationen.

Sigurd Bergmann, professor emeritus, Norwegian University of Science and Technology

Nele Brusselaers, docent i klinisk epidemiologi, Karolinska institutet

Andrew Ewing, professor i molekylärbiologi och kemi, Göteborgs universitet

Manuel Felices, MD, PhD, sektionschef endokrin kirurgi, Norra Älvsborgs Länssjukhus

Åke Gustafsson, med dr i virologi, tidigare chef för mikrobiologi och vårdhygien, Region Gävleborg och Region Uppsala

Stefan Hanson, infektionsläkare, fil dr i internationell hälsa

Anders Wahlin, professor emeritus i hematologi, Umeå universitet